

ОПШТИНА РУМА

**СТРАТЕШКА ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
„ОПШТИНСКИ ПУТ КЛЕНАК-ГРАБОВЦИ“**

**ОБРАЂИВАЧ
ЈУП *ПЛАН* РУМА**

Рума, април 2019.

**СТРАТЕШКА ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
„ОПШТИНСКИ ПУТ КЛЕНАК-ГРАБОВЦИ“**

Наручилац: ОПШТИНА РУМА

Обрађивач : ЈУП "ПЛАН" РУМА

Директор: Милка Павловић, дипл.инж.

Радни тим :

Милка Павловић, дипл.инж. пејзажне архитектуре, одговорни урбаниста

Марија Зеџ, дипл. инж.саобр.-мастер, одговорни урбаниста

Петар Ђуричић, дипл. инж. ел., одговорни урбаниста

Тања Ковачевић, дипл. инж. арх.-мастер

Драган Филиповић, дипл. инж. грађ., одговорни урбаниста

Јован Цвејић, инж.геод.

Валерија Пејаковић, помоћник геодета.

Рума, април 2019.

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Општина Рума
Општинска управа
Одељење за урбанизам и грађење
Број: 501-20/19-VIII
Дана: 18.04.2019. год.
22400 Р У М А

ЈУП "ПЛАН" РУМА
Број 137
18.04.2019. год.

Одељење за урбанизам и грађење Општинске управе општине Рума, решавајући по захтеву ЈУП "План" Рума, број 501-20/2019 год. од 08.04.2019. год. за давање сагласности на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације "Општински пут Кленак-Грабовци", на основу члана 22. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 88/10), члана 136. и 141. Закона о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", бр. 18/2016) и члана 14. Одлуке о Општинској управи општине Рума ("Сл. лист општина Срема", 24/15), донело је

РЕШЕЊЕ

ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину Плана детаљне регулације "Општински пут Кленак-Грабовци", који је израђен од стране ЈУП "План" Рума, у априлу 2019. год.

Извештајем су описани, оцењени, процењени и вредновани могући утицаји на животну средину у складу са критеријумима из Прилога II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину из става 1 диспозитива овог решења је део документационе основе Плана детаљне регулације за "Општински пут Кленак-Грабовци".

План детаљне регулације може се упутити у даљу процедуру.

Образложење

ЈУП "План" Рума је дана 08.04.2019. год. поднело захтев овом Одељењу под бројем 501-20/2019-VIII за давање сагласности на Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину за План детаљне регулације који је израђен у априлу 2019. год. Уз Захтев достављен је дана 18.04.2019. год. и Извештај о обављеном јавном увиду у нацрт Плана детаљне регулације "Општински пут Кленак-Грабовци" који је састављен дана 26.03.2019. год. Јавни увид трајао је у периоду од 21.2.-22.3.2019. год. У периоду одређеном за јавни увид, а који је оглашен у дневном листу "Дневник", недељном листу "Сремске новине" и на званичном сајту општине Рума, заинтересована лица могла су да обаве увид и упознају се са садржајем документације. За време трајања јавног увида надлежном Одељењу није достављена ниједна писана примедба.

У поступку разматрања нацрта Извештаја, који је био достављен Одељењу 20.2.2019. год на давање Мишљења, коришћен је Прилог II Закона о стратешкој процени

утицаја, те је Одељење утврдило да Извештај треба допунити и изменити о чему је обавестило носиоца израде Извештаја- Мишљење, бр. 501-9/2019-VIII дана 05.03.2019. год. Дана 08.04.2019. год. овом Одељењу, ЈУП "План" је поднело допуњен и измењен Извештај, са новим захтевом за давање сагласности. Одељење је утврдило да измењен и допуњен Извештај својим садржајем задовољава критеријуме прописане Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину, те је одлучило као у диспозитиву решења.

Против овог решења може се изјавити жалба путем овог органа, Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, Нови Сад и то у року од 15 дана од дана пријема овог решења.

Шеф одељења

дипл.прав. Јелена Бркљач

Jelena Brklyach

Доставити:

1. ЈУП "План" Рума
2. Одељењу за урбанизам и грађење
3. Архиви

- САДРЖАЈ -

УВОД

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

- 1.1. Преглед садржаја и циљева плана и однос са другим плановима
 - 1.1.1. Обавезе, услови и смернице из планских докумената вишег реда и других развојних докумената
 - 1.1.2. Циљеви израде плана
- 1.2. Преглед постојећег стања
 - 1.2.1. Преглед евидентираних и заштићених објеката, споменика културе и природе и амбијеталних целина
 - 1.2.2. Оцена стања и развојних могућности
- 1.3. Питања и проблеми заштите животне средине разматрани у плану и разлози за изостављање појединих питања и проблема
- 1.4. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама
- 1.5. Приказ варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у плану

2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

- 3.1. Процена утицаја варијантних решења плана на животну средину са описом мера
 - 3.1.1. Варијанта 1- Варијантно решење неусвајања плана
 - 3.1.2. Варијантно решење усвајање плана и имплементација плана
- 3.2. Поређење варијантних решења утицаја плана на животну средину
- 3.3. Приказ мера за ограничавање утицаја

4. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

5. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА И ПРОГРАМА (МОНИТОРИНГ)

- 5.1. Права и обавезе надлежних органа
- 5.2. Поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја

6. МЕТОДОЛОГИЈЕ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

- 6.1. Приказ коришћене методологије
- 6.2. Тешкоће при изради стратешке процене

7. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА, ОПИС РАЗЛОГА ОДЛУЧУЈУЋИХ ЗА ИЗБОР ДАТОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА СА АСПЕКТА РАЗМАТРАНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ НАЧИНА НА КОЈИ СУ ПИТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ УКЉУЧЕНА У ПЛАН

8. ЗАКЉУЧЦИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА

УВОД

Сврха Стратешке процене утицаја је обезбеђивање превенције могућих негативних утицаја реализације Плана детаљне регулације „Општински пут Кленак-Грабовци“ на животну средину, односно указивање на могуће кумулативне и синергијске ефекте реализације појединачних пројеката.

Стратешка процена утицаја на животну средину спроводи се сходно одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС" бр. 135/04,88/10).

Фазе у поступку стратешке процене утицаја пројекта на животну средину су следеће:

1. Припремна фаза која обухвата:

- одлучивање о изради стратешке процене
- избор носиоца израде извештаја о стратешкој процени
- учешће заинтересованих органа и организација

2. Извештај о стратешкој процени.

3. Поступак одлучивања који обухвата:

- учешће заинтересованих органа и организација
- учешће јавности
- извештај о резултатима учешћа заинтересованих органа и организација и јавности
- оцену извештаја о стратешкој процени
- сагласност на извештај о стратешкој процени

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1.1. ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА И ОДНОС СА ДРУГИМ ПЛАНОВИМА

Стратешком проценом утицаја предвиђена је мера обавезне примене еколошких критеријума при утврђивању намене земљишта у урбанистичким плановима. Таква мера је од суштинске важности за остваривање утврђених циљева заштите животне средине и полазна основа стратешке процене утицаја на животну средину.

Правни основ за израду стратешке процене утицаја је:

- Члан 10. Одлуке о изради Плана детаљне регулације „Општински пут Кленак-Грабовци“, (Сл. лист општина Срема, бр. 33/18).
- Мишљење о потреби израде Стратешке процене утицаја издато од стране Одељења за урбанизам и грађење бр. 501-90/18- VIII од 26.09.2018.год.
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“ бр.135/04, 88/10)
- Закон о заштити животне средине („Сл.гласник РС“ бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, , 43/11-одлука УС, 14/16 и 95/18-др. закон)
- Закон о планирању и изградњи („Сл.гласник РС" бр.72/09, 81/09-испр., 64/2010-одлука УС, 24/2011,121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 54/13-решење УС, 98/2013 - одлука УС,132/2014, 145/2014 и 83/2018),

Према члану 13. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС" бр. 135/04,88/10) полазне основе стратешке процене обухватају:

- кратак преглед садржаја и циљева плана и програма и односа са другим плановима и програмима;

- преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју на које се извештај односи;
- карактеристике животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају;
- разматрана питања и проблеме заштите животне средине у плану или програму и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене;
- приказ припремљених варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у плану и програму, укључујући варијантно решење нереализовања плана и програма и најповољније варијантно решење са становишта заштите животне средине;
- резултате претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битне са становишта циљева и процене могућих утицаја стратешке процене.

Правни основ за израду Плана детаљне регулације чине :

- Закон о планирању и изградњи („Сл.гласник РС" бр.72/09, 81/09-испр., 64/2010-одлука УС, 24/2011,121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 54/13-решење УС, 98/2013 - одлука УС,132/2014, 145/2014 и 83/2018),
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања (Сл.гласник РС, бр.64/15)
- Закон о путевима,(Сл.гласник РС,бр.41/18)
- Правилник о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута, (Сл.гласник РС,бр.50/2011)
- Одлука о категоризацији општинских путева и улица на територији општине Рума (Сл. лист општина Срема, 44/17),
- Одлука Скупштине општине Рума о приступању изради Плана детаљне регулације "Општински пут Кленак-Грабовци", ("Службени лист општина Срема", бр.33/18).

Плански основ за израду Плана детаљне регулације чине следећи планови вишег реда :

- Просторни план општине Рума до 2025. год. (Сл.лист општина Срема, бр.7/15)

Садржај плана

План се састоји из текстуалног и графичког дела:

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО :

УВОД

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ПЛАНА

- 1.1. Правни и плански основ за израду Плана
- 1.2. Извод из плана вишег реда
- 2. ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПЛАНА**
- 2.1. Попис катастарских парцела у границама обухвата плана
- 3. АНАЛИЗА И ОЦЕНА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА**
- 3.1. Опис постојећег стања
- 3.2. Оцена расположивих подлога за израду плана
- 4. ПРЕГЛЕД ПРИКУПЉЕНИХ ПОДАТАКА И УСЛОВА ОВЛАШЋЕНИХ ИНСТИТУЦИЈА**

II ПЛАНСКИ ДЕО

5. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

- 5.1. ПОДЕЛА НА КАРАКТЕРИСТИЧНЕ ЦЕЛИНЕ И ЗОНЕ
- 5.2. ПРЕДВИЂЕНО ПЛАНСКО ПОДРУЧЈЕ СА ПРЕДЛОГОМ ОДРЕЂИВАЊА ПОВРШИНА ЈАВНЕ НАМЕНЕ
- 5.3. Регулационе линије улица, површина јавне намене и грађевинске линије са елементима за обележавање на геодетској подлози
 - 5.3.1. План регулације
 - 5.3.2. План нивелације
- 5.4. ПЛАНИРАНЕ ТРАСЕ И КОРИДОРИ САОБРАЋАЈНИЦА И ЈАВНЕ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ
 - 5.4.1. Трасе саобраћајница
 - 5.4.2. Трасе комуналне инфраструктуре
- 5.5. УРБАНИСТИЧКИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ
 - 5.5.1. Саобраћајнице
 - 5.5.2. Правила и услови за изградњу комуналне инфраструктуре и правила прикључења
 - 5.5.3. План уређења зелених површина
- 5.6. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ ЗАШТИТЕ ОД ПОЖАРА, ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, ТЕХНИЧКО-ТЕХНОЛОШКИХ НЕСРЕЋА И РАТНИХ ДЕЈСТАВА
 - 5.6.1. Заштита животне средине
 - 5.6.2. Заштита од елементарних непогода
 - 5.6.3. Заштита природних добара, флоре и фауне
 - 5.6.4. Заштита градитељског наслеђа
 - 5.6.5. Заштита живота и здравља људи
- 5.7. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

6. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

- 6.1. Правила парцелације, препарцелације и исправке границе парцела
- 6.2. Врста и намена објеката који се могу градити на парцелама
- 6.3. Положај објекта у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле
- 6.4. Најмања дозвољена међусобна удаљеност објеката
- 6.5. Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели
- 6.6. Услови заштите суседних објеката
- 6.7. Инжењерско-геолошки услови за изградњу објеката
- 6.8. Услови за приступ парцели и паркирање
- 6.9. Услови за обнову и реконструкцију објеката
- 6.10. Услови за ограде, зеленило и слободне површине

7. ЛОКАЦИЈЕ ЗА КОЈЕ СЕ ОБАВЕЗНО РАДИ УРБАНИСТИЧКИ ПРОЈЕКАТ

8. ПРИМЕНА И СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

ГРАФИЧКИ ДЕО:

1.	ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА РУМЕ	
2.	КАТАСТАРСКО-ТОПОГРАФСКИ ПЛАН	1 : 1000
3.	ШИРА СИТУАЦИЈА	
4.	ПЛАН НАМЕНА ПОВРШИНА СА ГРАНИЦОМ ОБУХВАТА ПЛАНА	1 : 2500
5.	РЕГУЛАЦИОНО-НИВЕЛАЦИОНИ ПЛАН	1 : 2500
6.	ПЛАН МРЕЖЕ И ОБЈЕКТА ИНФРАСТРУКТУРЕ СА СИНХРОН ПЛАНОМ	1 : 2500
7.	ПЛАН ПАРЦЕЛАЦИЈЕ	1: 2500

УСЛОВИ НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА

1.1.1. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА И ДРУГИХ РАЗВОЈНИХ ДОКУМЕНАТА

Извод из просторног плана општине Рума до 2025 год.

Смерницама просторног развоја саобраћаја се предвиђа:

- да укупна општинска путна мрежа буде предмет разраде планских докумената нижег реда уз детаљну анализу постојећих путних праваца утврђених одговарајућим, надлежним Одлукама СО Рума и дефинисање могућих нових праваца који су се наметнули услед промене саобраћајних токова а имају већи значај за функционисање локалног саобраћаја,
 - да се некатегорисани (атарски путеви) разматрају у планским документима нижег реда.
- Услови за уређење и изградњу површина и објеката мреже путне саобраћајне инфраструктуре према Просторном плану општине Рума налажу :

- да се планирање инфраструктурних коридора врши у складу са законима и прописима који регулишу ове области (Закон о јавним путевима),
- да уређење саобраћајних површина буде регулисано техничким нормативима, условима и одредбама датим у Правилнику о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута (Сл.гласник РС, бр.50/11), односно Закона о путевима (Сл.гласник РС, бр.41/18).

1.1.2. ЦИЉЕВИ ИЗРАДЕ ПЛАНА

Циљ израде овог планског документа је подизање нивоа саобраћајне приступачности мреже насеља у општини Рума, допуњавање и комплетирање општинске путне мреже. Реализацијом овог путног правца би се решио и проблем саобраћајног повезивања насеља Кленак и Грабовци и скратила дужина путовања између два насеља..

Планирани пут имаће форму савремене саобраћајнице која задовољава потребе корисника у функционално-саобраћајном и естетском погледу.

То подразумева :

- опружену трасу
- економичну нивелету,

- савремен конфоран попречни профил са коловозном конструкцијом према меродавном саобраћајном оптерећењу јер је реч о линијском инфраструктурном објекту

Стратегија Плана детаљне регулације „Општински пут Кленак - Грабовци

Општински пут Кленак - Грабовци Општински пут се пружа правцем исток-запад. Са западне стране се прикључује на државни пут 1Б 21 (граница грађевинског подручја насеља Кленак), а са источне стране се уклапа у коловоз насељске улице у насељу Грабовци (граница грађевинског подручја насеља Грабовци).

Ширина коридора прати ширину парцела општинског пута и креће се од 11,0м до 31,0м.

У путни коридор се смештају :

- коловоз,
- банке,
- путни јаркови и зелени појас.

Ширина коловоза је 6,0м (две возне траке) са једностраним нагибом од 2,5% и коловозном конструкцијом за средње тешки саобраћај, минимално осовинско оптерећење од 6т по осовини, од савремених конструкција (асфалт).

Банке се планирају обострано, ширине 1,0м, са нагибом од 4,0% према отвореним путним јарковима (обострано).

Такође обострано, планира се зелени појас који је променљиве ширине и у који се смешта инфраструктурна мрежа (гас, телекомуникациона мрежа, струја и водоводна мрежа).

На делу трасе, од почетка па до стационаже км 1+397,00, са јужне стране општинског пута се резервише простор за приступну саобраћајницу, како би поједине пољопривредне парцеле имале приступ јавној путној мрежи. Ширина приступне саобраћајнице је 3,0м.

Нивелету планираног општинског пута је потребно ускладити са котама на месту прикључења на ДП 1Б21, као и на месту уклапања у постојећи коловоз Улице Вука Караџића у насељу Грабовци. Поставити је тако да се обезбеди минимум земљаних радова.

Раскрсница са државним путем је планирана као површинска четворокрака раскрсница са пресецањем саобраћајних токова. Полупречници лепеза у зони прикључења на државни пут утврђују се на основу криве трагова меродавног возила (теретно возило) које ће користити предметни саобраћајни прикључак.

Прикључци атарских и шумских путева на предметну саобраћајницу планирају се у дужини мин 10м, ширине 5,0м са тврдим застором (чл. 38. Закона о путевима), са пропустима на местима укрштања са путним јарком.

Такође, на местима укрштања пута са мелиоративним каналима планирају се пропусти одређеног пресека.

Према условима Покрајинског завода за заштиту природе, у деловима трасе пута која се наслања на Специјални резерват природе Обедска бара и издвојено станиште РУМ02, потребно је изградити трајне вертикалне баријере (глатке површине), нпр. зид са унутрашње стране путног јарка, висине 0,5м, како би се спречило доспевање водоземаца и других ситних животиња на пут. Континуитет баријере не смеју прекидати ни споредни путеви (атарски, шумски) који се прикључују на предметни пут, па је на

месту преласка споредног пута преко путног јарка потребно обезбедити решетку која спречава приступ ситних животиња са споредног пута на главну саобраћајницу.

Према условима „Војводинашуме“, при улазу пута у Ловиште Каракуша, као и на изласку из ловишта, потребно је поставити на пут решетке, да дивљач не излази ван оgrade ловишта, односно у атар села Кленак и Грабовци (положај решетки дат је у графичком прилогу услова Војводинашуме).

На изласку просека газдинске јединице „Сенајске баре II - Каракуша“ и газдинске јединице „Грабовачко - Витојевачко острво - Витојевачки атар“ морају се пројектовати одговарајуће силазнице јер просеке чине комуникациону мрежу обе наведене газдинске јединице. На силазницама које се раде на просекама потребно је поставити решетке за спречавање изласка дивљачи на пут.

На делу трасе пута који пролази кроз ловиште потребно је поставити саобраћајну сигнализацију (ограничење брзине, дивљач на путу и друга сигнализација).

Табеларни приказ дефинисања планираног пута Кленак--Грабовци према критеријумима из Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута (Сл.гласник РС,бр.50/2011).

Табела 1.

1.	саобраћајна функција	саобраћајна функција IV реда	(међусобно повезивање локалних саобраћајних тежишта, повезивање локалних тежишта са везама III реда функције)
2.	главна функција	опслуживање	обезбеђење приступа до/од појединачне локације и/или просторне целине (подручја), вођење саобраћајних токова до/од подручног тежишта или до/од деонице вишег функционалног нивоа путне мреже
3.	функционална класификација	приступни локални пут	ПП-л
4.	административна класификација	општински пут	ОП 5 (Одлука о категоризацији општинских путева и улица на територији општине Рума)
5.	према врсти саобраћаја	пут за мешовити саобраћај	користи се за све врсте возила у саобраћају, двосмерни саобраћај, пресецање у једном нивоу
6.	према условима терена	равничарски пут	
7.	према карактеру саобраћајних токова	међуградски саобраћајни ток са повременим учесталосту	карактеристични дан :радни дан, викенд

1.2. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

У постојећем стању земљиште у обухвату плана је пољопривредно земљиште без изграђеног асфалта, сем на почетку трасе у дужини од око 100м. Остали део трасе је земљани пут. Траса једним делом пролази кроз Станиште заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја са ознаком РУМ02 „Сењајске баре и део ловишта Каракуша“. Такође са јужне стране трасе, дела који пролази кроз

катастарску општину Грабовци, налази се Специјални резерват природе Обедска бара са својим мерама и степенима заштите, за који је донет Просторни план подручја посебне намене специјалног резервата природе Обедска бара („Сл. лист АПВ, бр. 8/06).

Планско подручје пресеца и два канала, канал Вртлошки и канал -к.п. 2134, тако да су у обухвату плана и делови водног земљишта.

Прикључак општинског пута на државни пут се врши преко постојећег прикључка, четворокрака раскрсница са пресецањем саобраћајних токова.

У путни коридор, на катастарској парцели 2224 К.О. Грабовци, залази објект противградне станице, чије је измештање потребно према условима Републичког хидрометеоролошког завода Србије. Такође, делови оgrade која штити ловиште „Каракуша“ залазе у путни појас, те је потребно и њено померање на рачун властите парцеле.

Слика 1. Постојеће стање (К.О. Кленак)

Слика 2. Постојеће стање (К:О: Грабовци)

Према условима Покрајинског завода за заштиту природе у обухвату Плана налазе се просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности и то:

1. Станиште заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја са ознаком РУМ02 „Сењајске баре и део ловишта Каракуша“, категорије станишта: листопадне шуме сувих терена, мочваре и ритови, плантаже, хигрофилне шуме и жбуње.

Станиште је регистровано у бази података Завода у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр. 5/2010).

2. У непосредном окружењу планираног пута се налази Специјални резерват природе „Обедска бара“, заштићен Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Обедска бара“ („Сл. гласник РС“, бр. 56/94).

Слика 3 : Положај станишта РУМ02 и СРП „Обедска бара“ између насеља Кленак и Грабовци

1.2.1. ПРЕГЛЕД ЕВИДЕНТИРАНИХ И ЗАШТИЋЕНИХ ОБЈЕКТА, СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ И ПРИРОДЕ И АМБИЈЕНТАЛНИХ ЦЕЛИНА

Према Условима чувања, одржавања и коришћења и мере заштите за изradу Плана, које је прописао Завод за заштиту споменика културе Сремска Митровица (бр. 593-07/18-3 од 17.12.2018. год) констатовано је да се на катастарским парцелама 5811, 5812, 5813, 5814/1, 5814/2, 5814/3 и 5815 К.О. Кленак, које се наслањају на трасу предметног пута, на потесу Мишар, налази истоимен археолошки локалитет који ужива статус претходне заштите.

Услови заштите и надзора археолошког наслеђа који су прописани од стране Завода су:

- уколико се приликом изградње општинског пута утврди да су угрожени археолошки остаци Локалитета Мишар, обавезно је да се спроведу заштитна археолошка истраживања;
- посебним програмом и мерама техничке заштите Завод за заштиту споменика културе у Сремској Митровици утврђује начин обављања радова на археолошким локалитетима који ће доставити Инвеститору;
- Инвеститор је дужан да обезбеди средства за праћење, истраживање, заштиту и чување пронађених остатака који уживају предходну заштиту, а према програму и

предрачуна за археолошка истраживања;

- Инвеститор је обавезан да обезбеди сталан археолошки надзор приликом извођења земљаних радова;

- археолошки надзор обавиће стручњаци Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица;

- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и о томе обавести Завод за заштиту споменика културе у Сремској Митровици, као и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у коме је откривен, а све у складу са чланом 109. став 1. Закона о културним добрима;

- Инвеститор је дужан да обезбеди средства за праћење, истраживање, заштиту и чување пронађених остатака који уживају предходну заштиту.

1.2.2. ОЦЕНА СТАЊА И РАЗВОЈНИХ МОГУЋНОСТИ

Просторним планом општине Рума утврђена је потреба за изградњом коридора саобраћајнице који има превасходни циљ у скраћењу саобраћајних веза насеља између Општине, односно успостављању директне везе насеља Кленак и Грабовци. Изградњом наведене друмске саобраћајнице (унутар предметног коридора) доћи ће до прерасподеле и нових преусмеравања даљинских (транзитних) и интернасељских токова.

Развој саобраћајне инфраструктуре у оквиру Општине директно зависи од укупног друштвено-економског развоја овог простора. У домену изградње стратешких објеката, изградња наведеног коридора ће бити у складу са дефинисаним циљевима Просторног плана Општине.

1.3. ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РАЗМАТРАНИ У ПЛАНУ И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА

У недостатку релевантних, континуираних мерења вредности параметара индикатора стања животне средине на траси општинског пута Кленак-Грабовци извршена је процена на основу уочених појава, као и апроксимација према вредностима измереним на суседним просторима са сличним природним и створеним условима.

Сходно чињеници да је у питању линијски инфраструктурни коридор на коме ће се обављати функције транспорта и рада одређених инфраструктурних система, предвиђени утицаји на медијуме животне средине су следећи:

- Загађење ваздуха као резултат интензивног друмског саобраћаја
- Бука као последица интензивног друмског саобраћаја.

Посебно треба обратити пажњу на близину Специјалног резервата природе „Обедска бара“, као и на ловиште „Каракуша“ које се простире са обе стране коридора саобраћајнице.

1.4. РЕЗУЛТАТИ ПРЕДХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Табела 2. Преглед прикупљених података и услова надлежних институција:

1.	ЕПС, ЕВ, Електродистрибуција, Рума	бр. 88.1.1.0.-D-07.17.-356522-18 од 25.12.2018. год.
2.	ЈП "Гас-Рума" Рума	бр. 16.64.1 од 10.12.2018. год.
3.	ЈП "Водовод" Рума	бр. 2271/1 од 26.12.2018.год.
4.	"Телеком Србија", а.д., Сремска Митровица	бр. А335-531024/1-2018 од 06.12.2018. год.
5.	ЈКП „Паркинг и инфраструктура“, Рума	бр. 908-1/2018 од 07.12.2018. год.
6.	ЈВП "Воде Војводине" Нови сад	II-182/2-19 ОД 18.06.2019. год.
7.	РС МУП, Сектор за ванредне ситуације, Одељење у Ср.Митровици, Одсек за превентивну заштиту	бр. 217-18791/18 од 10.12.2018. год.
8.	ЈП „Путеви Србије“ Београд	бр. 953-269/19-1 од 16.01.2019. год.
9.	Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад	бр. 03-3385/2 од 11.01.2018.год.
10.	Војводинашуме, Петроварадин	бр. 182 од 16.01.2019. год.
11.	Завод за заштиту споменика културе, Сремска Митровица	бр.593-07/18 од 17.12.2018. год.
12.	Републички хидрометеоролошки завод Србије, Београд	бр. 922-3-103/2018-1 од 21.02.2019.год.

1.5. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА КОЈА СЕ ОДНОСЕ НА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПЛАНУ

Варијантна решења се могу анализирати разматрањем и укључивањем битних чинилаца животне средине током припреме усвајања одређених планова и програма, утврђивањем услова за очување вредности природних ресурса и њиховим рационалним коришћењем кроз две варијанте:

Разматрани модели :

1. Реализација Плана

Варијанта максималног искоришћења повољног геосаобраћајног положаја са формирањем општинског пута Кленак-Грабовци који ће спајати два суседна насеља

2. Нереализовање Плана

Нереализација Плана не би утицала (посредно) на погоршање/побољшање стања квалитета животне средине у поменутих насељима општине (посебно бука и квалитет ваздуха).

2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Циљ Стратешке процене је да установи све предности и мане одабраног варијантног решења и дефинише мере којима се остварује позитиван ефекат, односно ограничава бројност и интензитет негативних утицаја.

На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

Према члану 14. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“ бр.135/04, 88/10), општи и посебни циљевии стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану.

2.1. Општи циљевии

На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

Општи циљевии стратешке процене утицаја:

- редукција емисије штетних материја у атмосферу,
- редукција степена изложености становништва загађеним ваздухом,
- спречити загађење земљишта
- спречити загађивање подземних и површинских вода,
- да се према намени површина, усклади намена објеката и избегну све делатности које могу негативно утицати на непосредно окружење

2.2. Посебни циљевии

На основу наведених општих циљева стратешке процене, планираних намена површина које су дефинисане предметним планом, произилазе следећи посебни циљевии:

- Смањење емисије загађујућих материја у ваздуху.
- Смањење загађења површинских и подземних вода
- Смањење загађења земљишта
- Очување и адекватан третман предела, станишта и живог света
- Смањење изложености буци и вибрацијама
- Смањење ризика од удеса
- Смањење ризика од поплава
- Смањење ризика од шумских пожара
- Инвестирање у заштиту животне средине
- Мониторинг ваздуха, воде, буке и вибрација.

Табела 3. Програм праћења стања животне средине

ОБЛАСТ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	ИНДИКАТОР	НАДЛЕЖНИ ОРГАН	ПОСТУПАЊЕ
ЗАШТИТА ВАЗДУХА	-број дана са прекораченим квалитетом амбијенталног ваздуха CO ₂ ,NO ₂ ,SO ₂ , чађи и суспендованих	-Одељење за инспекцијске послове Општине Рума, -Завод за јавно здравље Сремска Митровица	-обавештење надлежног општинског органа, -обавештење јавности, -примена мера санације

	честица		
ЗАШТИТА ВОДА	- петодневна биохемијска потрошња кисеоника (БПК-5), -суспендоване материје, мирис, боја, температура воде	-Одељење за инспекцијске послове Општине Рума, -Републичка агенција за заштиту животне средине	-обавештење надлежног општинског органа, -обавештење јавности, - примена мера санације
ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА	-% деградираних површина -% недозвољених материја у земљишту	Општина	-обавештење надлежног општинског органа, -обавештење јавности, - примена мера санације
ЗАШТИТА ОД УДЕСА И ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА			
Смањење ризика од удеса	- број локалитета са високим ризиком удеса -постојање планова интервенције у случају вандредног стања	-Министарство животне средине, -загађивачи, -Општина	-обавештење надлежних органа, -обавештење надлежних органа друге државе, -обавештење јавности, -примена мера санација
Смањење ризика од поплава	- % површина угрожених поплавама	Општина	-обавештење надлежних органа, -обавештење јавности, -примена мера санација
Смањење ризика од шумских пожара	- % општинских прихода уложених у заштиту животне средине	Општина	-обавештење надлежних органа, -обавештење јавности, -примена мера санација
ДАЉИ РАЗВОЈ И ПРОШИРЕЊЕ СИСТЕМА МОНИТОРИНГА И БЕЂЕ ИНВЕСТИРАЊЕ У ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ			
Инвестирање у	- % општинских	Општина	-праћење стања

заштиту животне средине	прихода уложених у заштиту животне средине		животне средине, -израда студија заштите
Мониторинг ваздуха, воде, буке и вибрација	- број мерних места у зависности од загађења	Општина	
ЗАШТИТА ОД БУКЕ И ВИБРАЦИЈА	- изложеност буци/прекорачење дозвољеног нивоа буке у току дана и ноћи	-Одељење за инспекцијске послове Општине Рума, -овлашћена кућа за мерење нивоа буке, -загађивачи са својим изворима буке	-обавештење у случају прекорачења дневног и ноћног нивоа буке

2.3. Избор индикатора

Основни циљеви код избора индикатора параметара животне средине су

- ▲ Смањити загађење површинских и подземних вода до нивоа да не постоји штетан утицај на квалитет животне средине
- ▲ Смањити емисије загађујућих материја у ваздух до нивоа да не постоји штетан утицај на квалитет животне средине
- ▲ Смањити загађење земљишта
- ▲ Смањити штетан утицај на биодиверзитет
- ▲ Заштитити пределе и законом заштићена природна добра
- ▲ Заштита здравља људи

Индикатори (показатељи, индекси) представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица.

Индикатори су средство за изражавање (праћење) извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости.

Они су неопходни као улазни подаци за свако планирање (друштвено-економско и просторно-урбанистичко). Они представљају полазне основе за планирање развоја.

Да би индикатори били поуздани, применљиви на свим нивоима планирања као и инструмент за поређење, неопходан је усаглашени систем праћења који подразумева:

- јединствене показатеље,
- јединице мерења, метод мерења,
- период праћења,
- начин обраде и приказивање резултата.

Подаци се прикупљају на разним нивоима и у разним институцијама: статистичким заводима, заводима за здравствену заштиту за хидрометеоролошку службу, геолошким и геодетским заводима, заводима за заштиту природе и споменика културе итд.

Основни еколошки индикатори су :

- ▲ вода,
- ▲ ваздух
- ▲ земљиште
- ▲ бука

на основу којих је могуће утврдити да ли и у којој мери одређене активности имају негативан утицај на животну средину.

3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Процена могућих утицаја плана на животну средину, према Закону о Стратешкој процени („Сл.гласник РС“ бр.135/04, 88/10) члан 15, садржи следеће елементе:

- приказ процењених утицаја варијантних решења плана повољних са становишта заштите животне средине са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
- поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења;
- приказ процењених утицаја плана на животну средину са описом мера за спречавање и ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на животну средину;
- начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине укључујући податке о: ваздуху, води, земљишту, клими, јонизујућем и нејонизујућем

зрачењу, буци и вибрацијама, биљном и животињском свету, стаништима и биодиверзитету; заштићеним природним добрима; становништву, здрављу људи, градовима и другим насељима, културно-историјској баштини, инфраструктурним, индустријским и другим објектима или другим створеним вредностима;

- начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), кумулативна и синергијска природа.

3.1. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА

Током израде Плана као и израде стратешке процене утицаја планских решења на животну средину, разматрало се о:

- природним карактеристикама и постојећем стању
- створеним вредностима, постојећој намени површина и начин коришћења простора и ресурса
- комуналној опремљености
- стању и статусу природних и културних добара
- условима надлежних институција у поступку израде Плана
- циљеви и решења планских докумената вишег реда

Водећи рачуна о претходно наведеним категоријама у поступку израде Плана (Рани јавни увид и Нацрта) дато је једно решење о начину коришћења површина као и могућа варијантна решења о начину комуналног опремања. На основу предлога плана Стратешком проценом разматрана су два могућа варијантна решења :

- Варијанта 1 - да се План детаљне регулације делимично или у целости не усвоји
- Варијанта 2 - да се План детаљне регулације усвоји и спроведе.

Плански документ је основни инструмент управљања простором. Утицаји и укупни ефекти Плана на животну средину утврђују се кроз процену и поређање постојећег стања и циљева и планских решења, кроз два крајња случаја и то позитивне и негативне ефекте доношења или недоношења Плана.

3.1.1. ВАРИЈАНТА 1 - ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ НЕУСВАЈАЊА ПЛАНА

У случају Варијанте 1 одржало би се постојеће стање у простору који карактерише :

- угроженост стања животне средине у мањој мери, у виду емисија загађујућих материја у ваздух, негативни утицаји на квалитет вода и земљишта;
- недовољна комунална и инфраструктурна опремљеност;
- дужи начин повезивања два насеља са становишта саобраћајне приступачности;

Даље, Варијантно решење 1 за последицу неусвајања Плана може имати:

- непоштовање мера заштите животне средине из планова вишег реда;
- недостатак мера за управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин;
- непоштовање Планом предвиђених мера за уређење простора;
- непоштовање мера обавезног комуналног и инфраструктурног опремања и уређења;
- угрожавање квалитета ваздуха, вода и земљишта.

3.1.2. ВАРИЈАНТА 2 - ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ УСВАЈАЊА ПЛАНА И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА

Прихватањем Варијанте 2, односно усвајање Плана са Стратешком проценом утицаја и њихово спровођење стварају се услови за:

- имплементација смерница планских докумената вишег реда;
- одрживи развој на основама заштите и одрживог коришћења простора, природних и створених вредности и животне средине;
- рационално коришћење и уређење простора у оквиру граница планског подручја;
- очување еколошког интегритета и регенеративног капацитета простора;
- комунално и инфраструктурно опремање и уређење планског подручја;
- управљање свим врстама отпада који се генерише као и отпадних вода;
- заштиту природе и животне средине (заштиту од аерозагађења, загађивање подземних и површинских вода, земљишта, заштиту од прекомерне буке);
- организовано праћење стања животне средине (мониторинг);
- укључивање јавности у процес планирања и доношења одлука.

3.2. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Поређење варијантних решења је извршено на основу позитивних и негативних утицаја последице усвајања или неусвајања Плана у посматраном подручју и даје приказ разлога за избор најповољнијег решења. Поређење је извршено према циљевима стратешке процене, а сагледавање је извршено упоредним прегледом варијантних решења. Процена је квалитативног карактера у складу са индикаторима стратешке процене.

Варијанта 1 се односи на неусвајање плана у појединим деловима или у целини, самим тим и на неспровођење плана. Непостојање плана има за последицу непостојање мера уређења планског подручја, заштите природе и животне средине.

Варијанта 2 се односи на усвајање и спровођење плана. У планском подручју планира се уравнотежени развој уз примену мера заштите животне средине. Планирано је решавање прикупљања и третмана отпадних вода, адекватног прикупљања све врсте отпада и др. уз примену свих прописаних мера може се очекивати отклањање већину негативних тенденција и позитивни ефекти у развоју. У овој варијанти могу се јавити појединачни негативни ефекти у зависности од начина спровођења плана.

На основу претходне анализе и процене варијантних решења закључује се да је Варијанта 2 - варијанта доношења Плана детаљне регулације повољнија у односу на Варијанту 1.

3.3. ПРИКАЗ МЕРА ЗА ОГРАНИЧАВАЊЕ УТИЦАЈА

Имајући у виду да не постоје подаци који би квалитативно одредили стање животне средине на подручју у обухвату Плана, неопходно је извршити прелиминарни мониторинг како би се установило нулто стање и одредио однос капацитета и постојећег оптерећења животне средине што представља предуслов за утврђивање адекватних мера заштите и превенције према начелима одрживог развоја.

Израда стратешких докумената представља предуслов за успешно смањење оптерећења и оптимизацију мера неопходних за превенцију деградације животне средине.

Мере заштите животне средине заснивају се на спречавању и отклањању штетних утицаја. Спречавање се остварује адекватном стимулативном или пак казненом политиком, као и едукацијом свих чинилаца система (грађана, предузетника, лица која контролишу примену прописа и др.).

Заштита земљишта

Ради заштите и спречавања неповољних утицаја на земљиште, неопходно је:

- Онемогућити неконтролисано одлагања чврстог отпада и отпадних вода,
- Организовати систем заштитне вегетације са акцентом на врсте које су се показале као најбољи апсорбенти олова (нпр. јаблан, топола) – ово посебно у контексту чињенице да је инфраструктурни коридор већим делом окружен пољопривредним земљиштем,
- Извршити мерење концентрације радона на територији у обухвату плана у циљу израде радонске мапе терена, како би се на локацијама где вредност евентуално премашује дозвољену, предузеле мере санације односно превентиве,
- Примена биоразградивих материјала у зимском периоду за одржавање путева,
- Приликом ископа издвојити хумус и исти користити за санацију терена након завршетка радова. Вишак земље из ископа не одлагати на стаништима заштићених и строго заштићених дивљих врста биљака, животиња и птица.

Заштита воде

У циљу заштите и спречавања неповољних утицаја на подземне воде неопходно је:

- Потенцирати планско и одрживо коришћење вода,
- Забрањено је упуштање непречишћених, односно недовољно пречишћених отпадних вода у водопријемник
- За атмосферске воде са зауљених и запрљаних површина (коловоза) пре улива у атмосферску канализацију или отворене канале и водотоке предвидети одговарајући предтретман (сепаратор уља, таложник)
- Отпадне воде морају бити третиране у складу са правилима одвођења и пречишћавања отпадних вода и према захтевима Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Извршити адекватан надзор приликом изградње техничких елемената пута који утичу на смањење негативних утицаја на подземне воде.

Заштита ваздуха

Заштиту ваздуха од евентуалног загађења обезбедити поштовањем одредаба Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13), којим су уређене обавезе субјеката чије делатности утичу или могу утицати на квалитет ваздуха, а односе се на обезбеђење техничких мера за спречавање или смањење емисија у ваздух, праћење утицаја сопствених делатности на квалитет ваздуха и обезбеђење других мера заштите у складу са овим законом и осталим законским актима којима се уређује заштита животне средине.

Услови и мере заштите ваздуха су:

- изградњу објекат инфраструктуре усагласити са свим важећим прописима како би се обезбедила заштита земљишта, воде и ваздуха;
- успоставити систем мониторинга квалитета ваздуха и примењивати обавезе прописане Законом о заштити ваздуха и Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух;
- применити одговарајућа техничко-технолошка решења и мере, приликом пројектовања, градње и експлоатације путног објекта, којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздуху не прелази прописане граничне вредности;
- у случају прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, обавезно је предузимање техничко-технолошких мера или обустављање технолошког процеса, како би се концентрације загађујућих материја свеле на ниво прописаних вредности;
- уколико дође до кvara уређаја којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите, или до поремећаја технолошког процеса, услед чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, носилац пројекта је дужан да квар или поремећај отклони или да прилагоди рад новонасталој ситуацији, односно обустави технолошки процес како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року;
- формирати заштитно зеленило око пута, као баријере у промету загађивача у односу на околне садржаје.

Мере заштите при управљању отпадом

Управљање неопасним отпадом потребно је вршити на начин и према обавезама прописаним Законом о управљању отпадом (и осталим законским и подзаконским актима), којим је дефинисана одговорност произвођача отпада, обавеза и начин третмана и складиштења отпада.

Забрањено је отварање позајмишта, одлагање отпадног материјала и постављање било каквих привремених објеката/материјала за потребе радова на просторима заштићеног добра и издвојеног станишта, као и у зони непосредног хидролошког утицаја на њих.

Заштита флоре и фауне

Према условима Покрајинског завода за заштиту природе у обухвату Плана налазе се просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности и то:

1. Станиште заштићених и строго заштићених дивљих врста од националног значаја са ознаком РУМ02 „Сењајске баре и део ловишта Каракуша“, категорије станишта: листопадне шуме сувих терена, мочваре и ритови, плантаже, хигрофилне шуме и жбуње.

Станиште је регистровано у бази података Завода у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“, бр. 5/2010).

2. У непосредном окружењу планираног пута се налази Специјални резерват природе „Обедска бара“, заштићен Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Обедска бара“ („Сл. гласник РС“, бр. 56/94).

Трасу пута на подручју станишта строго заштићених врста, односно уз границу СРП „Обедска бара“ прилагодити потреби очувања еколошког интегритета и функционалности простора:

- Забрањена је изградња паркиралишта на просторима СРП „Обедска бара“ и издвојеног станишта РУМ02, као и на удаљености мањој од 50 метара од заштићеног подручја и предметног станишта.
- Током планирања и изградње применити решења којима би се постојећа шумска вегетација, максимално очувала.
- За трасирање пута користити постојеће деградоване површине и постојеће саобраћајнице у што већој мери.
- Озелењавање узурпираних површина, изложених ерозији и ширењу инвазивних врста, треба да се одвија паралелно са изградњом пута, формирањем травних површина у што краћем року.

Ради смањења акцидената узрокованих сударима са дивљачи и угинућа животиња на путу потребно је применити следеће мере заштите:

- У складу са резултатима процене утицаја и постојећих података ловишта разматрати потребу постављања оgrade за дивљач у складу са потенцијалним ризиком судара са крупном дивљачи. Ограду позиционирати на начин који омогућује одржавање функционалности оgrade са обе њене стране. Ограда треба да усмерава кретање фауне према уређеним пролазима за животиње, као и према пропустима за воду од дренаже/падавина као потенцијалним пролазима.
- Спречити доспевање водоземаца и других ситних животиња на пут изградњом трајне вертикалне баријере глатке површине (нпр. зид са унутрашње стране јарка пута, специјални део оgrade за дивљач и сл.), висине 0,5 метара. Континуитет баријере не смеју прекидати ни споредни путеви, на којима треба обезбедити решетку (растојање између профила око 5 цм) изнад баријере која спречава приступ ситних животиња са споредног пута на главну саобраћајницу.
- Заштитну ограду поставити у дужини од најмање 50м уз пут са обе стране водотока/канала/пропуста и то:
 - код укрштања пута са канапизованим током;
 - код планираних пропуста воде код замочварених депресија;
 - на другим локалитетима на којима процена утицаја доказује повећану фреквенцу кретања водоземаца или других заштићених и строго заштићених врста.
- Заштитну ограду поставити по целој дужини деонице која се пружа у непосредној близини тока канала (дужину специјалне оgrade одредити на основу теренских података о кретању заштићених и строго заштићених врста), са обе стране пута, усмеравајући фауну према мсстовимла, пропустима или пролазима за животиње.

Обезбедити функционалну повезаност станишта и проходност локалних еколошких коридора које пресеца планирана саобраћајница:

- Применом техничких решења која обезбеђују проходност обале испод постојећих и планираних мостова/пропуста за животиње малих и средњих димензија које се крећу уз водотокове. Пролазе за животиње унутар мостова и пропуста треба сместити изнад нивоа просечних пролећних водостаја (период март-април), са обе стране корита.
- косине корита и обале водотокова унутар постојећих мостова и пропуста могу да служе за кретање животиња ако испуњавају следеће услове: профил корита водотока унутар пролаза треба да има нагиб мањи од 15° и појас од најмање 0,8 метара ширине од косине, који би био изнад нивоа просечних водостаја у периоду март-април, а да све вештачке подпозе за кретање животиња поседују храпаву површину;

- ако профил корита водотока унутар пролаза има нагиб већи од 15°, треба формирати хоризонталну терасу ширине 0,4 -1,0 метара за кретање животиња изнад нивоа просечног пролећног водостаја. Косине корита и обале треба да буду грубо храпаве (могуће решење су хоризонтална ребра или урези), што ће спречавати да животиње упадну у воду и олакшаће им излаз из воде. Саму терасу за кретање обложити природним типом подлоге обале водотока дате локације (нпр. глиновито земљиште са комадићима камена разне величине) и повезати са обалом ван проспуста/моста.
- обезбедити што бољу осветљеност пролаза дневном светлошћу;
- простор у полукругу код крајева пролаза треба да има нагиб терена који не прелази 20° ради обезбеђивања осветљености пролаза и стварања повољног визуелног ефекта за животиње;
- вегетација испред пролаза треба да буде физички повезана са природном вегетацијом околине помоћу ниске жбунасте вегетације распоређене у облику латиничног слова «V» (избор врста зависи од земљишта, од постојања обалоутврде, експозиције и влажности);
- простор испред улаза треба да буде покривен природним типом земљишта датог локалитета (избежавати бетон);
- Изградњом пролаза за водоземце и друге ситне кичмењаке испод површине пута на деоници заштићеној оградом за водоземце, и то по један пролаз на сваких 200 m заштитне ограде. Користити специјалне материјале и техничка решења у складу са прихваћеним међународним стандардима (бетон посебних хидролошких особина). Обезбедити осветљеност и проветравање. Обезбедити њихово редовно чишћење и одржавање. Минималне димензије пролаза су 1mх1m ако чишћење није могуће са површине пута, односно 0,6m х 0,6m ако је одржавање могуће са површине пута, одстрањивањем решетки за проветравање и осветљавање које се налазе на површини саобраћајнице (најчешће код половине дужине пролаза).
- Зацевљење водотокова или канала које пресецају трасу пута није дозвољено, уређење свих пропуста треба планирати у складу са условима из предходне тачке.
- На деоницама где је неопходно је извршити регулацију водотока или премештање деонице тока, применити техничка и биотехничка решења, којима се обезбеђују блиско-природне карактеристичке корита и обале.

Озелењавање трасе пута треба да се врши под следећим општим условима:

- Озелењавање узурпираних површина, изложених ерозији и ширењу инвазивних врста, треба да се одвија паралелно са изградњом пута, формирањем травних површина у што краћем року.
- Ради спречавања ширења инвазивних врста у путном коридору и са циљем убрзавања регенерације травног покривача, треба извршити кошење зелених површина саобраћајнице, укључујући и површине упојних канала, два пута годишње. Прво кошење вршити у мају, а време другог кошења усагласити са развојом вегетације.
- Код планирања високог зеленила на простору СРП „Обедска бара” и у зони утицаја издвојеног станишта РУМ02 (удаљеност од 500 метара) забрањена је садња инвазивних врста.

Током планирања радова и уређења градилишта:

- Забрањено је отварање позајмишта, одлагање отпадног материјала и постављање било каквих привремених објеката/материјала за потребе радова на просторима заштићеног добра и издвојеног станишта, као и у зони непосредног хидролошког утицаја (200 м) на њих.
- Приликом ископа издвојити хумус и исти користити за санацију терена након завршетка радова. Вишак земље из ископа не одлагати на стаништима заштићених и строго заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива;
- Приликом израде предметног пројекта неопходно је имати у виду да се уређење простора заснива на обавезама утврђеним одредбама чл. 33 Закона о заштити

животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС и 14/2016).

Није дозвољено одвођење загађених атмосферских вода у реципијент на станишту, или који је хидролошки повезан са стаништем и заштићеним подручјем. Оцедне воде са планиране саобраћајнице и манипулативних површина у зони утицаја на станиште и заштићено подручје морају бити прикупљене системом непропусних дренажних канала/цеви којима ће се одводити на пречишћавање (нпр. таложником-сепаратором уља и масти) пре упуштања у крајњи реципијент.

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном IV/инистарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

Чланом 7. Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, заштита и очување строго заштићених и заштићених дивљих врста спроводи се предузимањем мера и активности на управљању популацијама, међу којима је на првом месту заштита станишта. На подручју Плана најзначајније су следеће заштићене и строго заштићене врсте: црна рода (*Cicionia nigra*), дивља мачка (*Felis sivestris*), белорепан (*Haliaeetus albicilla*), осичар (*Pemis apiorus*).

Врсте водоземаца забележене на овом локалитету су следеће: подунавски мрмољак (*Triturus dobrogicus*), крекетуша *Hyla arborea*), црвенотрби мукач (*Bombina bombina*), обична крастача (*Bufo bufo*), зелена крастача (*Bufo bufo*), зелена жаба (*Pelophylax kl. esculentus*), мала зелена жаба *Pelophylaax lessonea*), велика зелена жаба (*Pelophylax ridibundus*) и шумска жаба (*Rana dalmatina*).

У складу са чланом 80. Закона о заштити природе („Сл. гласник Републике Србије“ бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - исправка, 14/2016), саобраћајнице, хидрограђевински и други објекти чијом се изградњом пресецају уобичајени коридори миграција дивљих животиња, „...граде се на начин којим се умањују негативни ефекти...“ По члану 13 Закона од заштити природе „ако су пројекти или активности у природи изведене без утврђених услова заштите природе или супротно датим условима заштите природе, због чега су настала оштећења

природе и заштићених природних добара, носилац пројекта или активности односно, корисник природних ресурса, дужан је да без одлагања и о свом трошку отклони штетне последице свог деловања, по начелима објективне одговорности“.

Локални еколошки коридори предметног простора су водотоци, канали и баре који омогућују миграције ситним, слабије покретним врстама (водоземци, гмизавци, ситини сисрари и сл.) између плавног подручја Саве и влажних станишта која се налазе ван плавног подручја. Врсте се крећу у кориту или уз обале. Изграђени делови обале водотокова или канала са улогом еколошког коридора смањују проходност коридора и представљајући препреку (баријеру) за одређене врсте.

Како предметни водотоци, канали и баре служе за кретање претежно ситних животиња, њихово безбедно прелажење преко трасе планираног пута може да се обезбеди адаптацијама постојећих и планираних пропуста и мостова или применом посебних техничких решења утврђених Правилником о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња ("Службени гласник РС", број 72/10). Предуслов за функционисање пролаза је адекватно формирање рељефа и уређење вегетације испред пролаза. Изузетно важан део заштите фауне од штетних утицаја је спречавање доспевања заштићених

врста на пут. По члану 7 Правилника „функција оваквих прелаза ефикасна је једино у случају ако се постави заштитна ограда“, а по члану 9. „одржавање вегетације у оптималном стању врши се у радијусу од најмање 300 метара од еколошког прелаза“.

На нашим подручјима сматрају се инвазивним следеће биљне врсте: циганско перје (*Asclepias*), јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Ailanthus glandulosa*), багремац (*Amorpha fruticosa*), западни копривић (*Celtis occidentalis*), дафина (*Eleagnus angustifolia*), пенсилвански длакави јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gledichia triachantos*), петолисни бршљан (*Parthenocissus inserta*), касна спремза (*Prunus serotina*), јапанска фалопа (*Reynouria syn, Fallopia japonica*), багрем (*Robinia pseudoacacia*), сибирски брест (*Ulmus pumila*);

У складу са условима Војводинашуме, потребно је испоштовати и следеће услове:

- При улазу пута у Ловиште Каракуша (улазна капија 53/1), као и на изласку из ловишта (одељење 64/24), мора се поставити на пут решетка, да дивљач не излази ван оgrade ловишта, односно у атар села Кленак и Грабовци;
- на изласку просека Газдинске јединице „Сенајске баре II-Каракуша“ и ГЈ „Грабовачко-Витојевачко острво-Витојевачки атар“ морају се пројектовати одређене силазнице јер просеке чине комуникациону мрежу за наведене газдинске јединице;
- На силазницама које се раде на просекама, планирати постављање решетки за спречавање изласка дивљачи на пут.
- Поставити ловну ограду дуж целе јужне стране пута, а са северне стране пута од уласка пута у ловиште (одељење 59/64, улазна решетка) до просеке, односно постављене ловне оgrade на просец 56/57 одељења.
- Обезбедити путну сигнализацију (ограничење брзине, дивљач на путу, и друга сигнализација).

Заштита животне средине у карактеристичним функционалним целинама

Зона мелиорационих канала

Планско подручје пресеца два водопривредна канала који се уливају у канал Врањ. Поштовањем водних услова се обезбеђује неометан водни режим и неометано одржавање канала. Планирана саобраћајница ни на који начин не сме угрозити протицајни профил канала, као ни стабилност дна и косина канала.

Заштита од негативних утицаја у зонама саобраћаја

Код изградње коловоза планираног пута, потребно је придржавати се постојећих законских прописа и правилника из наведене области у циљу смањења деградације природе и смањења заузимања земљишта. Такође, евентуалну реконструкцију и проширење планираних саобраћајних капацитета потребно је реализовати уз поштовање прописаних режима и мера заштите.

Заштита од елементарних непогода и акцидената

Услови и мере заштите од елементарних непогода и ратних разарања

Под елементарним непогодама подразумевају се све непогоде које настају деловањем природних сила: поплаве, клизишта, земљотреси, пожари, акциденти и друге појаве које, својим деловањем, могу да угрозе животе становништва и нанесу материјалну штету већег обима. Заштита од елементарних непогода регулисана је Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању у ванредним ситуацијама ("Сл. гласник РС", бр. 87/18).

Заштита од поплава унутрашњих вода

Уређење водних режима на подручју обухвата Плана за потребе одбране од поплава унутрашњих вода, обављаће се применом две групе мера:

- 1) неинвестиционих мера планског уређења и заштите простора, како би се хидротехнички усмеравањем планирањем и грађењем спречило повећање потенцијалних штета од поплава;
- 2) пасивне одбране од поплава реализацијом линијских заштитних система (дренажна мрежа);

Као основна неинвестициона мера заштите утврђује се забрана изградње објеката и контрола градње капиталних објеката у зонама које могу да буду угрожене поплавама унутрашњих вода (зоне испод 78м надморске висине).

Заштита од земљотреса

У складу са процењеним ризицима у контексту очекиваних земљотреса на ширем подручју у повратним периодима од 50 и 100 година, неопходно је примењивати следеће правилнике приликом пројектовања објекта:

1. Правилник о привременим техничким прописима за грађење у сеизмичким подручјима (Сл. лист СФРЈ 39/87) - не важи за објекте високоградње.
2. Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима (Сл. лист СФРЈ бр. 31/81; 49/82, 29/83; 52/90)
3. Правилник о техничким нормативима за санацију, ојачање и реконструкцију објеката високоградње оштећених земљотресом и за реконструкцију и ревитализацију објеката високоградње (Сл. лист СФРЈ 52/85).
4. Правилник о техничким нормативима за пројектовање и прорачун инжењерских објеката у сеизмичким подручјима (1986.) нацрт.

Заштита од акцидентата

Акциденти (удеси) подразумевају нарушавање еколошке равнотеже животне средине, услед неконтролисаног емитовања опасних материја, приликом хаварија, експлозија и сл. на објектима-потенцијалним загађивачима. Стање заштите од акцидентата заснива се на примени одређених законских прописа и правилника, приликом израде урбанистичке документације и издавања урбанистичко-техничких услова за инвестиционе објекте (важећег сета Закона о заштити животне средине).

Заштита од удеса обухвата: планирање, организовање и предузимање мера управљања опасним материјама на основу анализе опасности од удеса. За све активности, технолошке поступке и и објекте, где могу бити присутне опасне материје обавезна је израда процена опасности од могућег удеса.

Инвестиционо-технички програми морају да садрже техничко-технолошка решења за спречавање загађивања животне средине.

4. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКИХ ПРОЦЕНА НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Доношење овог плана омогућава израду пројекта парцелације, односно препарцелације, издавање информације о локацији и локацијских услова.

спровођење плана детаљне регулације ће се вршити :

- пројектима препарцелације за потребе формирања путне парцеле,
- локацијским условима за пројектовање и изградњу објекта инфраструктуре. изградња је могућа по фазама, а према конкретним потребама и захтеву инвеститора,
- решењем о одобрењу за извођење радова у складу са чланом 145. закона о планирању и изградњи и чланом 3. правилника о посебној врсти објекта и посебној врсти радова за које није потребно прибављати акт надлежног органа, као и врсти објекта који се граде, односно врсти радова који се изводе, на основу решења о одобрењу за извођење радова, као и обиму и садржају и контроли техничке документације која се прилаже уз захтев и поступку који надлежни орган спроводи (сл. гласник републике србије, бр.2/2019).

5. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА И ПРОГРАМА (МОНИТОРИНГ)

Како би се утврдило нулто стање животне средине неопходно је извршити прелиминарни мониторинг ваздуха, воде и тла након чега се успоставља систем континуираног праћења параметара стања животне средине. Основни параметри за праћење стања требало би да обухвате главне компоненте животне средине:

- земљиште
- воду
- ваздух
- буку.

Мониторинг земљишта

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година на одређеним местима за које је утврђена угроженост параметара животне средине.

Контролу квалитета земљишта вршити у складу са Законом о заштити животне средине („Сл.гласник РС“ бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, , 43/11-одлука УС, 14/16 и 76/18) и Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту ("Сл. гл. РС" бр. 23/99). Неопходно је пратити физичко-хемијске карактеристике (садржај тешких метала, концентрација РАН, присуство пестицида) и микробиолошке карактеристике (садржај органске материје, укупан садржај органског угљеника).

Мониторинг вода

У циљу адекватног мониторинга вода ангажује се овлашћена стручна кућа за узорковање и испитивање квалитета отпадних вода на изливу у водопријемник. Испитују се следећи параметри :температура воде, температура ваздуха (на терену), боја, мирис, видљиве материје, жарени остатак, губитак жарењем, суспендоване материје, таложне материје,НПК,ВПК5 (хомогенизовани узорак), VRK5 (филтриран узорак), амонијак, нитрати, уља (уљенотетрахлоридни екстракт), сулфати, сулфиди, хлориди, гвожђе, феноли, детерхенти, натријум, укупни фосфор, укупни азот, калијум, електропроводљивост и беланчевине.

Мониторинг вршити у складу са Законом о заштити животне средине („Сл.гласник РС“ бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, , 43/11-одлука УС, 14/16 и 76/18), Законом о водама ("Сл. гласник РС" бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон) и О начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима ("Сл. гласник РС" бр. 33/16).

Мониторинг ваздуха

Испитивање квалитета ваздуха тј. мерење емисије и квалитета амбијенталног ваздуха вршити у складу са домаћом и страном законском регулативом и стандардима који се односе на ову област.

Контрола квалитета ваздуха мерењем квалитета амбијенталног ваздуха врши се ради праћења загађености ваздуха у близини појединачног извора и у случају разбацаних високих и ниских извора загађивача по читавој површини.

Контролу квалитета ваздуха треба организовати тако да се прво врши идентификација свих могућих присутних полутаната, који могу потицати из присутних привредних делатности. Након идентификације присутних полутаната ,потребно је организовати системско испитивање квалитета ваздуха мерењем концентрације присутних загађујућих материја.

Мерењем квалитета амбијенталног ваздуха која се спроводе на мерним местима која нису у мрежи мерних места систематског мерења емисије спроводе се у трајању од најмање шест месеци, а ради добијања одређених података о емисији може трајати краће од шест месеци.

Мониторинг амбијенталног ваздуха неопходно је вршити мерењем квалитета амбијенталног ваздуха суспендованих честица, тешких метала, NO₂, CO₂, и чађи.

Контролу квалитета ваздуха мерењем емисије загађујућих материја појединачних привредних објеката односно њихових емитера, вршити у складу са одредбама Закона о заштити животне средине („Сл.гласник РС“ бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, , 43/11-одлука УС, 14/16 и 76/18), односно одредбама Правилника о граничним вредностима емисије, начину и роковима мерења и евидентирања података ("Сл. гласник РС" бр. 30/97 и 35/97).

Мониторинг буке

У коридору планираног општинског пута Кленак-Грабовци неопходно је успоставити мониторинг буке као и на локалитетима унутар зоне где се очекују повишене вредности буке. Пре самог почетка експлоатационог периода планираних саобраћајница , неопходно је извршити једно мерење „нултог стања“, нивоа комуналне буке у складу са Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке, („Сл. гласник РС“, бр. 72/2010), Закон о заштити од буке у животној средини, („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009 и 88/2010) и Правилник о буци коју емитује опрема која се употребљава на отвореном простору („Сл. гласник РС“, бр. 1/2013), а у току редовног рада ,неопходно је у складу са правилником пратити ниво буке у коридору саобраћајнице. Резултате ових мерења неопходно је доставити надлежној општинској инспекцији.

У складу са наведеним Законом о заштити животне средине („Сл.гласник РС“ бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, , 43/11-одлука УС, 14/16 и 76/18) локална самоуправа је у обавези да донесе Програм праћења стања животне средине уз прецизно утврђене индикаторе који ће бити праћени, као и локације мерних места и учесталост мерења.

5.1. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине произилазе из Чланова 69.-78. Закона о заштити животне средине:

- Влада доноси програм мониторинг за период од две године,
- Јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинг на својој територији који мора бити у складу са програмом Владе,
- Република и јединица локалне самоуправе обезбеђују финансијска средства за обављање мониторинга,
- влада утврђује критеријуме за одређивање броја места и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података,
- мониторинг може да обавља само овлашћена организација,
- Влада утврђује врсте емисије и других појава које су предмет мониторинга загађивача и методологију мерења,
- Државни органи, односно организације и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке из мониторинга достављају Агенцији за заштиту животне средине,
- загађивач је дужан да о свом трошку доставља прописане податке о начину и у роковима утврђеним у складу са Законом,
- Надлежни орган локалне самоуправе једанпут у две године подноси скупштини извештај о стању животне средине на својој територији,
- Извештаји о стању животне средине објављују се у службеним гласилима Републике и јединице локалне самоуправе.

Државни органи, органи локалне самоуправе и овлашћене и друге организације дужни су да редовно, благовремено, у потпуности и објективно, обавештавају јавност о стању животне средине, односно о појавама које се прате у оквиру мониторинга, као и мерама упозорења о развоју загађења која могу представљати опасност за живот и здравље људи, у складу са Законом о заштити животне средине и другим прописима. Јавност има право приступа информацијама односно регистрима и евиденцијама које садрже податке о стању животне средине, а у складу са Законом.

5.2. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

У савременом друштву ризик и опасност нису више резултат само спољашњих сила, већ су последица развоја науке и технологије. Оцена ризика заснива се на методолошком поступку обрачуна и оцене ризика.

Националном стратегијом обухваћено је:

- анализа опасности од акцидентата;
- планирање мера превенције, припремности и одговора на акцидент;
- планирање мера отклањања последица од акцидентата (санација).

Неочекивани негативни утицаји на подручју Плана могу бити:

- у случају неусвајања Плана;
- у случају усвајања Плана и непримењавања одредби Плана;
- у случају имплементације, односно реализације планираних намена, објеката и садржаја али при одступању од планских решења и обавеза;
- у случају редовне употребе и рада реализованих намена, објеката и садржаја.

Неочекивани негативни утицаји могу настати услед:

- непоштовањем дисциплине у технолошком процесу;
- не придржавањем прописаних мера заштите од пожара;
- у случају удеса и акцидентата на инфраструктури, инсталацијама и опреми;
- у случају удеса и акцидентата изливањем горива, масти, уља и хемикалија;
- у случају неадекватног одлагања и поступања са отпадом;

- у случају елементарних непогода (поплава, бујица и сл.)
- у случају ратних дејстава.

У случају неусвајања Плана неочекивани негативни утицаји највећу опасност представља непланско и неконтролисано коришћење простора са негативним ефектима на животну средину и здравље људи.

У случају реализације планираних намена, извођења објеката и садржаја одступањем од планских решења и обавеза (без услова и сагласности надлежних органа и институција) спровести надзор и контролу у складу са законским прописима.

За отклањање и умањење настале штете неопходно је извршити мере санације простора и мере ревитализација (ремедијације) и заштите животне средине.

У случају реализованих намена, објеката и активности (редовни рад) негативни утицаји спречавају се урбанистичким и техничким мерама заштите, мерама спречавања и отклањања узрока, санације последица и успостављање мониторинг животне средине. У процесу израде Плана и Стратешке процене утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја, те је прописано поступање у случају таквих појава.

6. МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

6.1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Основни стратешки правци заштите животне средине усмерени су на превентивна деловања која треба да обезбеде или да допринесу стварању здраве животне средине. Принципи заштите животне средине се дефинишу, спроводе и уграђују кроз три фазе:

- фаза планирања и пројектовања
- фаза изградње
- фаза експлоатације.

У фази планирања и пројектовања остварују се оквири заштите животне средине, где се у фази израде просторних и урбанистичких планова сагледава, а програмом заштите животне средине обезбеђује превентивна заштита. Методологија израде стратешке процене и садржаја Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Процес израде Стратешке процене чија израда се врши паралелно са израдом Плана, приказан је схематски - Схема 2.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су :

1. доношење одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину уз одлуку о изради планског документа
2. одређивање садржаја и програма за израду стратешке процене утицаја на животну средину у оквиру Плана
3. израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Основни методолошки приступ који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени утицаја састоји се из неколико уопштених фаза, приказано схематски - Схема 1.

Досадашња искуства у примени стратешке процене су недовољна што представља велики недостатак у решавању проблема из области животне средине. У досадашњој пракси израде стратешке процене планова

заступљена су два приступа, технички и планерски. Технички приступ представља проширење методологије процене утицаја пројеката на планове и програме, где је могуће применити принципе из процене утицаја пројеката на животну средину. Планерски приступ захтева који захтева другачију методологију услед веће сложености планова у односу на пројекте и стратешког карактера, мање детаљности о информацијама о животној средини, концепта одрживог развоја где се поред еколошких обухватају питања друштва и економије, сложености процеса, кумулативних ефеката и интереса шире јавности. Због наведених разлога у пракси стратешке процене користе се најчешће експертске методе као што су : контролне листе и упитници, матрице, мултикритеријумска анализа, просторна анализа, СЊОТ анализа, Делфи метода, оцењивање еколошког капацитета, анализа ланца узрочно-последичних веза, процена повредивости, процена ризика, итд. Израда стратешке процене интегрисана је у одговарајуће фазе израде Плана, приказано у Табели 1.3.

У фази одлучивања и одрђивања утицаја стратешке процене коришћене су методе поређење са сличним случајевима, коришћење постојеће литературе, стручно мишљење, консултације и др.

Избор индикатора је вршен на основу података које прате надлежни органи и стручне службе као и индикатори који се користе у Европској унији. Већи број индикатора није био користан за израду стратешке процене, јер за њих не постоје подаци.

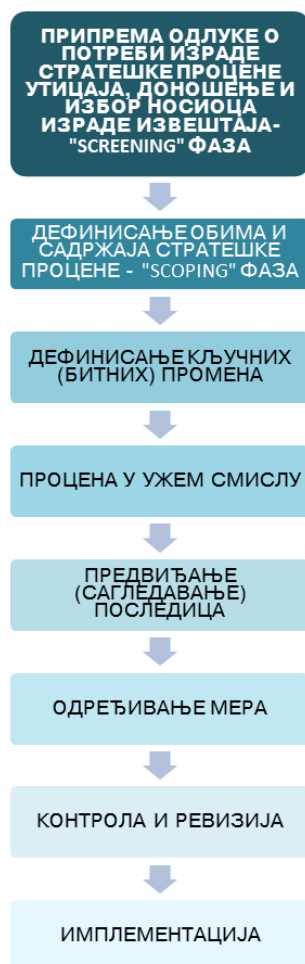

Схема 1- Општи методолошки поступак за припрему Извештаја о стратешкој процени

6.2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Проблем заштите животне средине обрађиван је у оквиру Закона о заштити животне средине, којим су створени основни услови о потреби односно обавези израде студијских истраживања везаних за проблематику заштите животне средине. Највеће ограничење израде Стратешке процене је недостатак података о стању животне средине на основу којих је могуће дати оцену о стању животне средине. На територији јединице локалне самоуправе па и у региону не постоји јединствена база података нити успостављен информациони систем о животној средини, осим на нивоу Министарства надлежног за послове животне средине. Услед недостатка информација о животној средини у посматраном подручју, за израду Стратешке процене коришћени су подаци о стању животне средине ширег простора и подаци добијени на основу годишњих извештаја надлежних Институција региона, односно Министарства надлежног за питање животне средине.

Посебан проблем представља недостатак или нејасно дефинисаних (прецизираних) еколошких параметара односно показатеља у области просторног и урбанистичког планирања. У националној законској регулативи није регулисано питање посебних објеката, постројења и активности које могу имати или имају утицај на животну средину, изузев у склопу правилника о граничним вредностима емисија.

Посебан проблем представља процена утицаја саобраћаја на животну средину, где није могуће проценити начин и обим коришћења објеката, те је велика вероватноћа могућности одступања од планског решења, који се пре свега бави просторним условима али не и еколошком капацитету.

7. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА, ОПИС РАЗЛОГА ОДЛУЧУЈУЋИХ ЗА ИЗБОР ДАТОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА СА АСПЕКТА РАЗМАТРАНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ НАЧИНА НА КОЈИ СУ ПИТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ УКЉУЧЕНА У ПЛАН

Процес израде процене утицаја планских решења на животну средину вршен је паралелно са поступком израде Плана. Током израде Плана вршила се анализа и оцена постојећег стања, стратешки и развојни планови и програми вишег реда, на основу којих су дата планска решења. Паралелно током израде стратешке процене врши се провера и оцена планских решења, планираних активности и објеката односно утицај на животну средину, у оквиру националне законске регулативе (правилници о граничним вредностима емисије) као и Директива ЕУ. На основу свеобухватног сагледавања проблематике планирања дефинишу се мере којима се остварује контрола утицаја, односно своди на еколошки прихватљиве границе. Критеријуми и мерила заштите животне средине уграђени су у планска решења и кроз правила уређења и грађења и мере заштите. Таквом анализом и провером увођења нових намена површина, садржаја и активности, избегава се могућност негативаног утицаја на животну средину. Услед недостатка података процес одлучивања заснован је на квалитативној оцени односно опису утицаја и активности. У зависности од доступности података дефинисани су и индикатори утицаја на животну средину. Сама процена утицаја се састојала из два дела, првог где је извршена оцена могућих варијантних решења, кумулативни и синергијски утицаји и другог где

се процена утицаја односи на План. Варијантним решењима разматрана су два случаја и то да се План усвоји и реализује или пак други случај да се План не усвоји (у поступности или у делу).

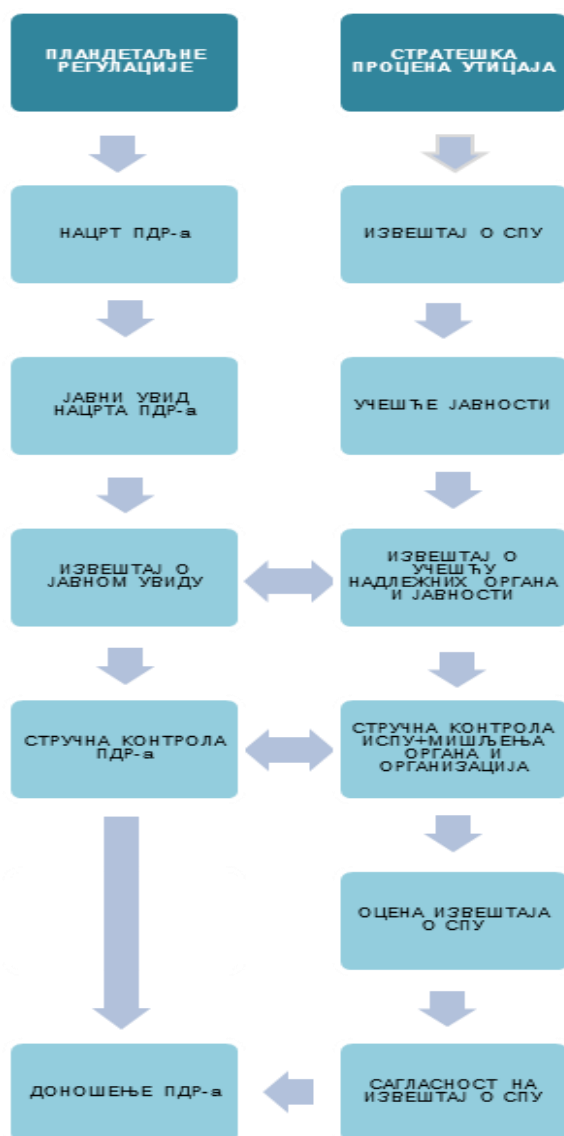
Цео процес израде стратешке процене па и плана пратила је процедура контроле надлежног органа, учешћа јавности и оцене надлежних органа.

Чланом 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и Закона о планирању и изградњи дефинисано је учешће јавности, пре свега заинтересованих органа и организација, који у поступку разматрања и доношења одлуке о усвајању Извештаја о стратешкој процени, могу да дају мишљење у периоду од 30 дана.

Пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему плана обезбеђује учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени, дефинисано Чланом 19. Законом о стратешкој процени није детаљније дефинисан поступак разматрања и доношења Извештаја о стратешкој процени, те се у пракси врши заједничко излагање на увид јавности Нацрта Плана и Извештаја о стратешкој процени. Тиме се постиже јединственост и повезаност процеса израде планског документа и стратешке процене. Орган надлежан обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину Извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са Законом о планирању и изградњи. Учесће надлежних органа и организација обезбеђује се писменим путем и путем презентација и консултација у свим фазама израде и разматрања стратешке процене. Учесће јавности и невладиних организација обезбеђује се путем средстава јавног информисања и у оквиру јавног излагања Плана. Интернет презентације представљају допунско средство којим се повећава доступност докумената, самим тим и обезбеђивање јавности у поступку разматрања и доношења.

На основу Члана 20. Закона о стратешкој процени надлежни орган израђује Извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи сва мишљења из Члана 18., као и мишљења датих у току јавног увида и јавне расправе о Плану и Извештају о стратешкој процени. Након тога а на основу Члана 21. надлежни орган врши оцену извештаја. После прикупљања и обраде свих мишљења надлежни орган за припрему плана доставља План и Извештај о стратешкој процени на животну средину надлежном органу на одлучивање.

Схема 2- Процес израде стратешке процене и Плана детаљне регулације

8. ЗАКЉУЧЦИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА

Закључци односно закључна разматрања је поједностављен део документа са сумираним информацијама, прилагођен односно намењен широј јавности. Закључна разматрања представљају „нетехнички резиме“ или завршни преглед стратешке процене.

Стратешка процена је процес којим се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у плановима, са циљем да се избегну, спрече или ограниче негативни утицаји на животну средину, здравље људи, природна, културна и друга створена добра.

У току израде Стратешке процене плана на животну средину, која је текла паралелно са израдом Плана разматрани су постојећи и потенцијални проблеми везани за заштиту животне средине, предложене су мере и активности које ће регулисати или ублажити негативне утицаје у областима

за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају. Стратешка процена је поступак који обезбеђује услове за одговарајућу заштиту животне средине у свим фазама израде и спровођења Плана. У Табели 1.2 дат је приказ поступка израде Плана детаљне регулације „Општински пут Кленак-Грабовци“ и Стратешке процене утицаја ПДР-а на животну средину.

Табела 1.3. Поступак израде Плана и Стратешке процене утицаја

ФАЗА	ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ	СТРАТЕШКА ПРОЦЕНА	РЕЗУЛТАТ ФАЗЕ
I	Елаборат за рани јавни увид: -анализа постојећег стања, начин коришћења простора и основна ограничења -дефинисање циљева и програма уређења и изградње	Детаљна разрада полазних основа, циљева и индикатора: -општи и посебни циљеви и избор индикатора -дефинисање варијантних решења са становишта заштите животне средине -процена утицаја варијантних решења на животну средину и поређење варијантних решења	Одабир најповољнијег варијантног решења
II	Нацрт Плана: -дефинисање правила уређења -дефинисање правила грађења -дефинисање мера заштите	Процењивање утицаја: -процењивање утицаја планских решења на циљеве стратешке процене -дефинисање мера за смањивање и спречавање негативних утицаја -дефинисање предлога програма праћења стања животне средине -дефинисање веза са проценом на нижим хијерархијским нивоима -уграђивање коначних резултата процена и предвиђених мера -дефинисање програма праћења стања животне средине -припрема извештаја	-Предлог планског решења - мере заштите животне средине -Припрема Извештаја о стратешкој процени
III	Стручна контрола и јавни увид/учешће јавности	-јавни увид ПДР-а -мишљење заинтересованих органа и организација	-Припрема Извештаја о учешћу заинтересованих органа и организација -Финални извештај о стратешкој процени
IV	План	-оцена извештаја о стратешкој процени -давање сагласности	

Циљ Стратешке процене утицаја на животну средину је да детаљно анализира карактеристике плана, да препозна све негативне утицаје како постојеће тако и реализациом Плана и у складу са тим дефинише мере којима се остварује контрола ових утицаја и њихово свођење на еколошки прихватљиве границе. За израду Стратешке процене неопходна је јединствена методологија са јасно дефинисаним корацима за анализу, прописивања мера заштите и праћења стања животне средине, која је дефинисана у Закону о стратешкој процени.

Заштита животне средине подразумева свих мера заштите животне средине и природе као и техничко-технолошких мера и прописа утврђених законском регулативом, директивама ЕУ и условима надлежних органа. Мере заштите

животне средине дефинисане на основама заштите основних чинилаца животне средине (вода, ваздух и земљиште) који су показатељи стања целокупне животне средине, природе и здравља људи, те је у току израде стратешке процене утицало на избор показатеља стања животне средине, односно индикатора.

Табела 1.4. Посебни циљеви Стратешке процене и избор индикатора

	ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	ИНДИКАТОРИ
1.	ЗАШТИТА ЗЕМЉИШТА	
	-адекватно сакупљање и евакуисање комуналног отпада -адекватно евакуисање угинулих животиња и отпада животињског порекла -адекватно сакупљање и евакуисање отпада из пољопривредне производње - хемијска средства	-број домаћинстава и привредних субјеката укључених у систем -% отпада који се депонује -% отпада који се депонује
2.	ЗАШТИТА ПОДЗЕМНИХ И ПОВРШИНСКИХ ВОДА	
	-санација и очување постојећих бунара -очување и унапређење квалитета површинских и подземних вода -изградња сепаратне канализационе мреже са системом за пречишћавање	-квалитет вода -број постројења и третман отпадних вода -метара изграђене мреже и број прикључака на мрежу
3.	ЗАШТИТА ВАЗДУХА	
	-смањење нивоа емисије штетних материја у ваздух,	Емисија CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O, једињења HFC и PFC, SF ₆ , NO _x , SO ₂ , CO NMVOC, чађи и других једињења и честица
4.	ЗАШТИТА МИКРОКЛИМАТСКИХ УСЛОВА	
	-смањење коришћења фосилних горива за загревање током зимског периода и емисије гасова који стварају ефекат "стаклене баште" -унапређење енергетске ефикасности -очување постојећег и увећање зеленог фонда	-број прикључака на гасну инфраструктуру -% потрошње фосилних горива -број корисника обновљивих извора енергије -% зелених површина
5.	ЗАШТИТА ОД БУКЕ	
	-смањење изложености становништва повишеним нивоима буке	Број стамбених објеката у зони повишене буке.
6.	ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ	
	-унапређење очувања и заштите природних и амбијенталних вредности	Број и статус природних добара.

Да би се очувао и унапредио квалитет животне средине неопходно је усагласити планска решења и изворе постојећих и потенцијалних загађења са свим постојећим прописима, како би се обезбедила заштита ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода.

На основу резултата Стратешке процене утицаја на животну средину а под условом да се спроведу мере заштите и праћења стања индикатора животне средине обезбедиће се заштита животне средине и унапређење постојећег стања животне средине.

ЗАКЉУЧАК:

Према свему наведеном, закључак **Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације „Општински пут Кленак-Грабовци“** је да је план предвидео све потребне мере како би планиране активности имале што мањи негативни утицај на квалитет животне средине, што је у функцији циљева одрживог развоја на предметном простору.

Израда Стратешке процене утицаја на животну средину Плана детаљне регулације „Општински пут Кленак-Грабовци“ урађена је у складу са Законом о заштити животне средине („Сл.гласник РС“ бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, , 43/11-одлука УС, 14/16 и 95/18-др. закон) и Законом о Стратешкој процени утицаја на животну средину (Сл.гласник РС бр.135/04, 88/10).